

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 18 lipca 2007 r. *

W sprawie C-367/05

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 35 UE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Hof van Cassatie (Belgia) postanowieniem z dnia 6 września 2005 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 29 września 2005 r., w postępowaniu karnym przeciwko:

Normie Kraaijenbrink,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, J. Klučka, R. Silva de Lapuerta, J. Makarczyk i L. Bay Larsen (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,
sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 4 lipca 2006 r.,

* Język postępowania: niderlandzki.

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu N. Kraaijenbrink przez M. De Boela, advocaat,
- w imieniu Królestwa Niderlandów przez H.G. Sevenster, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Republiki Czeskiej przez T. Bočka, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Republiki Greckiej przez M. Apessosa i S. Trekli oraz M. Tassopoulou, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Królestwa Hiszpanii przez M. Muñoz Páez, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Republiki Austrii przez C. Pesendorfer, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej przez J. Pietrasa, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez W. Bogensbergera i R. Troostersa, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 5 grudnia 2006 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 54 w związku z art. 71 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. zawartego między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.U. 2000, L 239, str. 19, zwanej dalej „KWUS”), podpisanej w dniu 19 czerwca 1990 r. w Schengen (Luksemburg).
- 2 Pytanie to zostało przedstawione w ramach postępowania karnego wszczętego w Belgii przeciwko N. Kraaijenbrink o „pranie brudnych pieniędzy” pochodzących z handlu środkami odurzającymi.

Ramy prawne

Prawo wspólnotowe

- 3 Zgodnie z art. 1 protokołu włączającego dorobek Schengen w ramy Unii Europejskiej, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską na mocy traktatu z Amsterdamu (zwanego dalej „protokołem”), trzynastie państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym Królestwo

Belgii i Królestwo Niderlandów, jest upoważnionych do ustanowienia między sobą wzmocnionej współpracy w dziedzinach objętych zakresem stosowania przepisów dorobku Schengen, określonych w załączniku do tego protokołu.

- 4 Część tak zdefiniowanego dorobku Schengen stanowi między innymi Układ między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, podpisany w Schengen w dniu 14 czerwca 1985 r. (Dz.U. 2000, L 239, str. 13, zwany dalej „układem z Schengen”), a także KWUS.

- 5 Na mocy art. 2 ust. 1 akapit pierwszy protokołu z chwilą wejścia w życie traktatu z Amsterdamu dorobek Schengen stosuje się bezzwłocznie do trzynastu państw członkowskich wymienionych w art. 1 wspomnianego protokołu.

- 6 Na podstawie art. 2 ust. 1 akapit drugi zdanie drugie protokołu Rada Unii Europejskiej przyjęła w dniu 20 maja 1999 r. decyzję 1999/436/WE, określającą, zgodnie ze stosownymi postanowieniami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską i Traktatu o Unii Europejskiej, podstawę prawną dla przepisów lub decyzji stanowiących dorobek Schengen (Dz.U. L 176, str. 17). Jak wynika z art. 2 powyższej decyzji w związku z jej załącznikiem A, Rada wskazała z jednej strony artykuły 34 UE i 31 UE, a z drugiej strony artykuły 34 UE, 30 UE i 31 UE, stanowiące część tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej, zatytułowanego „Postanowienia o współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych” jako podstawy prawne odpowiednio art. 54–58 KWUS i art. 71 KWUS.

- 7 Zgodnie z art. 54 KWUS, zawartym w rozdziale 3, zatytułowanym „Stosowanie zasady ne bis in idem”, tytułu III „Policja i bezpieczeństwo”:

„Osoba, której proces zakończył się wydaniem prawomocnego wyroku na obszarze jednej Umawiającej się Strony, nie może być ścigana na obszarze innej Umawiającej się Strony za ten sam czyn, pod warunkiem że została nałożona i wykonana kara lub jest ona w trakcie wykonywania, lub nie może być już wykonana na mocy przepisów prawnych skazującej Umawiającej się Strony.”

- 8 Zawarty w tym samym rozdziale art. 58 KWUS stanowi:

„Powyższe postanowienia nie stanowią przeszkody w stosowaniu przepisów prawa krajowego o rozszerzonym zakresie obowiązywania, dotyczących zasady ne bis in idem w odniesieniu do orzecznictwa sądowego za granicą”.

- 9 Artykuł 71 KWUS, stanowiący część rozdziału 6, zatytułowanego „Środki odurzające”, tego samego tytułu III, stanowi:

„1. Umawiające się Strony zobowiązują się, w odniesieniu do bezpośredniego lub pośredniego handlu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi jakiegokolwiek rodzaju, włączając konopie, oraz posiadania takich produktów i substancji dla sprzedaży lub wywozu, do przyjęcia zgodnie z obowiązującymi konwencjami Narodów Zjednoczonych [Jednolita konwencja o środkach odurzających z 1961 roku, zmieniona protokołem z 1972 roku, zmieniającym Jednolitą konwencję o środkach odurzających z 1961 roku, oraz Konwencja Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi z dnia 20 grudnia 1988 roku] wszelkich niezbędnych środków w celu zapobiegania i karania nielegalnego handlu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi.

2. Umawiające się Strony zobowiązują się do zapobiegania i karania środkami administracyjnymi i karnymi nielegalnego wywozu środków odurzających i substancji psychotropowych, włączając konopie, jak również sprzedaży, dostarczania i przekazywania takich produktów i substancji [...].

[...]

5. Umawiające się Strony dokładają wszelkich starań w celu zapobiegania i zwalczania negatywnych skutków wynikających z nielegalnego popytu na środki odurzające i substancje psychotropowe jakiegokolwiek rodzaju, włączając konopie [...].”

- ¹⁰ Z informacji dotyczącej daty wejścia w życie traktatu z Amsterdamu, opublikowanej w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich* w dniu 1 maja 1999 r. (Dz.U. L 114, str. 56) wynika, że Królestwo Belgii złożyło oświadczenie w trybie art. 35 ust. 2 UE, mocą którego uznało właściwość Trybunału Sprawiedliwości do orzekania na warunkach określonych w art. 35 ust. 3 lit. b) UE.

Prawo międzynarodowe

- ¹¹ Artykuł 36 Jednolitej konwencji o środkach odurzających, zawartej w Nowym Jorku w dniu 30 marca 1961 r. w ramach Narodów Zjednoczonych (zwanej dalej „jednolitą konwencją”), stanowi:

„1. a) Z zastrzeżeniem swych ograniczeń konstytucyjnych każda Strona podejmie takie kroki, które zapewnią, aby uprawa, zbiór, wyrób, sporządzanie

wyciągów, przetwarzanie, posiadanie, oferowanie, oferowanie do sprzedaży, rozpowszechnianie, kupno, sprzedaż, dostarczanie na jakichkolwiek warunkach, pośredniczenie, wysyłanie, przesyłanie w tranzycie, przewóz, przywóz i wywóz środków odurzających, sprzeczne z postanowieniami niniejszej konwencji, i wszelkie inne czynności, które w przekonaniu danej Strony mogą być w sprzeczności z postanowieniami niniejszej konwencji, były uznane za przestępstwa karalne, gdy popełniane są umyślnie, i aby poważne przestępstwa podlegały odpowiedniej karze, a w szczególności karze więzienia lub innej karze pozbawienia wolności.

[...]

2. Z zastrzeżeniem ograniczeń konstytucyjnych Strony, jej systemu prawnego i prawa wewnętrznego:

- a) i) każde z przestępstw wyszczególnionych w ust. 1 będzie uważane za przestępstwo odrębne, jeśli zostało popełnione w różnych krajach;

- ii) umyślny udział w którymkolwiek z wymienionych przestępstw, zmowa w celu ich popełnienia i usiłowanie ich popełnienia oraz czynności przygotowawcze i operacje finansowe związane z przestępstwami wymienionymi w niniejszym artykule będą stanowiły przestępstwa karalne, przewidziane w ust. 1;

[...]”.

Prawo krajowe

¹² Zgodnie z art. 65 belgijskiego kodeksu karnego:

„Jeżeli jeden czyn wyczerpuje znamiona kilku przestępstw lub różne przestępstwa w sprawach skierowanych do sądu w tym samym czasie stanowią sukcesywną i ciągłą realizację tego samego zamiaru przestępnego, wymierza się karę najsurowszą.

Jeżeli sąd rozpoznający sprawę stwierdzi, że przestępstwa objęte wcześniejszym prawomocnym wyrokiem oraz inne czyny w sprawach do niego skierowanych, które, o ile zostaną udowodnione, zostały popełnione przed wydaniem tego wyroku i stanowią wraz z wcześniejszymi sukcesywną i ciągłą realizację tego samego zamiaru przestępnego, przy wymierzaniu kary uwzględnia kary już orzeczone. Jeżeli kary te uważa za sprawiedliwą odpłatę za wszystkie przestępstwa, orzeka w przedmiocie winy i odsyła w wyroku do kar już orzeczonych. Łączny wymiar kar orzeczonych na podstawie niniejszego artykułu nie może przekraczać górnej granicy kary najsurowszej”.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

¹³ N. Kraaijenbrink, obywatelka niderlandzka, została skazana wyrokiem Arrondissementsrechtbank te Middelburg (Niderlandy) z dnia 11 grudnia 1998 r. za kilkukrotne przyjęcie w Niderlandach, w okresie od października 1994 r. do maja 1995 r., środków płatniczych pochodzących z handlu środkami odurzającymi, tj. o czyn z art. 416 niderlandzkiego kodeksu karnego (*Wetboek van Strafrecht*), na karę sześciu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

- 14 Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2001 r. Rechtbank van eerste aanleg te Gent skazał N. Kraaijenbrink za kilka czynów z art. 505 belgijskiego kodeksu karnego, a polegających na wymianie w Belgii w okresie od listopada 1994 r. do lutego 1996 r. środków płatniczych pochodzących z handlu środkami odurzającymi na terenie Niderlandów, na karę dwóch lat pozbawienia wolności. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Hof van beroep te Gent, correctionele kamer, z dnia 15 marca 2005 r.
- 15 Obie instancje, odnosząc się do art. 71 KWUS i art. 36 § 2 lit. a) pkt i) i ii) jednolitej konwencji, uznały, że N. Kraaijenbrink nie mogła powoływać się na art. 54 KWUS. Stały bowiem na stanowisku, że przestępstwa przyjmowania środków płatniczych pochodzących z handlu środkami odurzającymi popełnione w Niderlandach oraz operacje prania pieniędzy pochodzących z tego handlu popełnione w Belgii powinny zostać w Belgii uznane za odrębne czyny, niezależnie od jedności zamiaru obejmującego przestępstwa przyjęcia środków popełnione w Niderlandach i przestępstwa prania pieniędzy popełnione w Belgii.
- 16 N. Kraaijenbrink złożyła kasację, powołując się na naruszenie zasady *ne bis in idem* wyrażonej w art. 54 KWUS.
- 17 Hof van Cassatie zauważa przede wszystkim, że — wbrew twierdzeniom N. Kraaijenbrink — ustalenie, że istnieje „jedność zamiaru” obejmującego bezprawne zachowania w Niderlandach oraz przestępstwo prania pieniędzy popełnione w Belgii, nie oznacza koniecznie stwierdzenia, że środki płatnicze stanowiące przedmiot operacji prania pieniędzy w Belgii są tymi środkami płatniczymi pochodzącymi z handlu środkami odurzającymi, za których przyjęcie N. Kraaijenbrink została skazana wcześniej w Niderlandach.

- 18 Z wyroku Hof van beroep te Gent z dnia 15 marca 2005 r., od którego wniesiono kasację, wynika natomiast, że w każdym z dwóch państw członkowskich chodzi o różne czyny, które stanowią jednak sukcesywną i ciągłą realizację tego samego zamiaru przestępnego, wobec czego, jeżeli wszystkie one zostałyby popełnione w Belgii, zostałyby uznane za to samo zdarzenie prawne, które zostałoby osądzone na podstawie art. 65 belgijskiego kodeksu karnego.
- 19 Hof van Cassatie uważa zatem, że należy ustalić, czy pojęcie „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54 KWUS należy rozumieć w ten sposób, że obejmuje ono różne czyny polegające z jednej strony na przyjęciu w jednym z umawiających się państw środków pieniężnych pochodzących z handlu środkami odurzającymi, a z drugiej strony na upłynięciu w punktach wymiany walut znajdujących się na terytorium innego umawiającego się państwa środków pieniężnych tego samego pochodzenia.
- 20 W tych okolicznościach Hof van Cassatie postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania prejudycjalne:
- „1) Czy wykładni art. 54 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 19 czerwca 1990 r. w związku z art. 71 tej konwencji należy dokonywać w ten sposób, że czyny karalne polegające na uzyskiwaniu, posiadaniu lub wymianie na inne waluty środków pieniężnych pochodzących z handlu środkami odurzającymi (które były przedmiotem ścigania i skazania w Niderlandach jako umyślne paserstwo na podstawie art. 416 kodeksu karnego), które odróżniają się od czynów karalnych wprowadzania do obrotu w kantorach na terytorium Belgii środków pieniężnych uzyskanych w Niderlandach ze sprzedaży środków odurzających (które to czyny są w Belgii ścigane jako paserstwo i inne czyny dotyczące rzeczy pochodzących z przestępstwa zgodnie z art. 505 kodeksu karnego), należy również traktować jako „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54, jeżeli sędzia stwierdzi, że są one związane tym samym zamiarem i z tego względu jeden i ten sam czyn z prawnego punktu widzenia?

2) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze:

Czy wyrażenie »nie może być ścigana [...] za ten sam czyn« w art. 54 [KWUS] należy rozumieć w ten sposób, że jeżeli za »ten sam czyn« uznać należy również różne czyny, związane tym samym zamiarem i z tego względu stanowiące jeden i ten sam czyn, to osoba oskarżona o pranie brudnych pieniędzy w Belgii nie podlega dalszemu ściganiu z chwilą jej skazania w Niderlandach za inne czyny popełnione z tym samym zamiarem, niezależnie od wszystkich innych czynów, które zostały popełnione w tym samym okresie, które jednak zostały ujawnione lub ścigane w Belgii dopiero po uprawomocnieniu się zagranicznego wyroku, czy należy rozumieć je w ten sposób, że w takim przypadku sąd rozpoznający sprawę może z uwzględnieniem już orzeczonej kary dodatkowo wymierzyć karę za te czyny, chyba że sąd ten uzna orzeczoną karę za sprawiedliwą i wystarczającą w stosunku do wszystkich czynów oraz o ile suma orzeczonych kar nie przekroczy maksymalnego wymiaru kary najsurowszej?”.

W przedmiocie właściwości Trybunału

²¹ Z pkt 10 niniejszego wyroku wynika, że w tej sprawie Trybunał jest właściwy do wydania orzeczenia w przedmiocie wykładni KWUS na podstawie art. 35 UE.

²² W tym względzie należy dodać, że art. 54 KWUS stosuje się *ratione temporis* do postępowania karnego takiego jak w sprawie przed sądem krajowym. O ile prawdą jest bowiem, że KWUS nie obowiązywał jeszcze w Niderlandach w chwili wydania w tym państwie pierwszego wyroku skazującego N. Kraaijenbrink, to jednak w chwili dokonywania przez sąd, przed którym toczyło się drugie postępowanie, oceny

przesłanek stosowania zasady *ne bis in idem*, skutkującej wystąpieniem z odesłaniem prejudycjalnym, obowiązywała ona w obu zainteresowanych państwach (zob. podobnie wyrok z dnia 9 marca 2006 r. w sprawie C-436/04 Van Esbroeck, Zb.Orz. str. I-2333, pkt 24).

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 23 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że podniesiona w pytaniu prejudycjalnym okoliczność, że kwalifikacja prawna czynów objętych wyrokiem skazującym w pierwszym z umawiających się państw różni się od kwalifikacji czynów, za które wszczęto ściganie w drugim państwie, jest bez znaczenia, ponieważ rozbieżność w kwalifikacji prawnej tego samego czynu w dwóch różnych umawiających się państwach nie może stanowić przeszkody w zastosowaniu art. 54 KWUS (zob. ww. wyrok w sprawie Van Esbroeck, pkt 31).
- 24 Ponadto art. 71 KWUS, również przytoczony w pytaniu pierwszym, nie zawiera żadnego elementu zmierzającego do ograniczenia zakresu stosowania art. 54 KWUS (zob. ww. wyrok w sprawie Van Esbroeck, pkt 40). Z tego wynika, że odniesienie w art. 71 KWUS do istniejących konwencji Narodów Zjednoczonych nie może być rozumiane jako przeszkoda w zastosowaniu zasady *ne bis in idem* (zob. ww. wyrok w sprawie Van Esbroeck, pkt 41).
- 25 W tych okolicznościach pytanie pierwsze sądu odsyłającego trzeba odczytać tak, że zmierza on zasadniczo do ustalenia, czy pojęcie „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54 KWUS należy rozumieć w ten sposób, że obejmuje ono różne czyny polegające

z jednej strony na przyjęciu w jednym z umawiających się państw środków pieniężnych pochodzących z handlu środkami odurzającymi, a z drugiej strony na upływnieniu w punktach wymiany walut znajdujących się na terytorium innego umawiającego się państwa środków pieniężnych tego samego pochodzenia.

26 W celu udzielenia odpowiedzi na to pytanie należy przypomnieć, że Trybunał orzekł już, iż jedynym znaczącym kryterium dla celów stosowania art. 54 KWUS jest kryterium tożsamości zdarzenia, rozumiane jako istnienie całości, na którą składają się nierozdzielnie ze sobą związane konkretne okoliczności (zob. ww. wyrok w sprawie Van Esbroeck, pkt 36; z dnia 28 września 2006 r. w sprawie C-467/04 Gasparini i in., Zb.Orz. str. I-9199, pkt 54, i wyrok w sprawie C-150/05 Van Straaten, Zb.Orz. str. I-9327, pkt 48).

27 Dla celów ustalenia, czy ma miejsce taka całość złożona z konkretnych okoliczności, właściwe instancje krajowe powinny określić, czy zdarzenie będące przedmiotem obu postępowań stanowi całość, na którą składają się zachowania nierozdzielnie ze sobą związane w czasie, przestrzeni, jak i przez swój przedmiot (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Van Esbroeck, pkt 38, ww. wyrok w sprawie Gasparini i in., pkt 56, jak również ww. wyrok w sprawie Van Straaten, pkt 52).

28 Z powyższego wynika, że przy ocenie pojęcia „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54 KWUS punktem wyjścia jest całościowe uwzględnienie konkretnych bezprawnych zachowań, o które zostały wszczęte postępowania karne przed sądami dwóch umawiających się państw. Artykuł 54 KWUS może zatem znaleźć zastosowanie jedynie wówczas, gdy sąd, przed którym toczy się drugie postępowanie, stwierdzi, że dane zdarzenie tworzy nierozzerwalną całość z uwagi na związek w czasie, przestrzeni oraz przez swój przedmiot.

- 29 Jeżeli natomiast zdarzenie nie stanowi takiej całości, samo ustalenie przez sąd, przed którym toczy się drugie postępowanie, że domniemany sprawca tego zdarzenia działał z tym samym przestępnym zamiarem, nie jest wystarczające do stwierdzenia, że istnieje zespół konkretnych okoliczności nierozzerwalnie ze sobą związanych, wchodzący w zakres pojęcia „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54 KWUS.
- 30 Jak podkreśliła w szczególności Komisja Wspólnot Europejskich, subiektywny związek między zdarzeniami, co do których wszczęto postępowania karne w dwóch umawiających się państwach, nie przesądza koniecznie o istnieniu obiektywnego związku między danymi zdarzeniami, i w konsekwencji możliwe będzie ich wyodrębnienie z punktu widzenia czasowego i przestrzennego, a także z uwagi na ich naturę.
- 31 Co się tyczy, konkretnie, sytuacji takiej, z jaką mamy do czynienia w sprawie przed sądem krajowym, gdzie nie wykazano jasno, że u źródeł bezprawnych zachowań w obu zainteresowanych państwach członkowskich znajdują się — w całości lub w części — te same korzyści finansowe pochodzące z handlu środkami odurzającymi, należy co do zasady stwierdzić, że taka sytuacja może wchodzić w zakres pojęcia „ten sam czyn” jedynie wówczas, gdy może zostać wykazany obiektywny związek między środkami płatniczymi w obu postępowaniach.
- 32 W tej kwestii do właściwych sądów krajowych należy ustalenie, czy stopień tożsamości i powiązania wszystkich okoliczności faktycznych, które stały się podstawą postępowań karnych przeciwko tej samej osobie w obu umawiających się państwach, pozwala na stwierdzenie, że chodzi o „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54 KWUS.
- 33 Należy ponadto w niniejszej sprawie wskazać, że z art. 58 KWUS wynika, że umawiające się państwa mają prawo stosować przepisy prawa krajowego o rozszerzonym zakresie obowiązywania, dotyczące zasady *ne bis in idem* w odniesieniu do orzecznictwa sądowego za granicą.

34 Artykuł 58 KWUS nie upoważnia jednak w żaden sposób umawiającego się państwa do odstąpienia od osądzenia przestępstwa związanego ze środkami odurzającymi wbrew obowiązkom wynikającym z art. 71 KWUS w związku z art. 36 jednolitej konwencji, z tego jedynie powodu, że oskarżony został już skazany w innym umawiającym się państwie za inne przestępstwa w wykonaniu tego samego przestępnego zamiaru.

35 Przepisy te nie stoją natomiast na przeszkodzie temu, by — w prawie krajowym — właściwe sądy, przed którymi toczy się drugie postępowanie, przy wymierzaniu kary brały pod uwagę kary już ewentualnie wymierzone w pierwszym postępowaniu.

36 W świetle powyższych rozważań na pierwsze pytanie należy odpowiedzieć, iż wykładni art. 54 KWUS należy dokonywać w następujący sposób:

— decydujące kryterium dla celów zastosowania tego przepisu stanowi kryterium tożsamości zdarzenia, rozumianego jako istnienie całości, na którą składają się nierozdzielnie ze sobą związane zachowania, niezależnie od kwalifikacji prawnej tych zachowań lub chronionego interesu prawnego;

— różne czyny polegające w szczególności z jednej strony na przyjęciu w jednym z umawiających się państw środków pieniężnych pochodzących z handlu środkami odurzającymi, a z drugiej strony na upłynnieniu w punktach wymiany walut znajdujących się na terytorium innego umawiającego się państwa środków pieniężnych pochodzących również z takiego handlu, nie mogą być uważane za „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54 KWUS jedynie na tej podstawie, że właściwy sąd krajowy stwierdzi, że czyny te są powiązane tym samym zamiarem przestępnym;

- do właściwego sądu krajowego należy ustalenie, czy stopień tożsamości i powiązania wszystkich okoliczności faktycznych, które podlegają porównaniu, pozwala — w świetle wskazanego decydującego kryterium — na stwierdzenie, że chodzi o „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54 KWUS.

W przedmiocie pytania drugiego

- ³⁷ Pytanie drugie zostało przedstawione jedynie na wypadek potwierdzenia w odpowiedzi na pytanie pierwsze, że wspólny zamiar przestępny jest sam w sobie wystarczającą przesłanką pozwalającą, w razie jej spełnienia, na traktowanie także różnych czynów jako „tego samego czynu” w rozumieniu art. 54 KWUS.
- ³⁸ Biorąc pod uwagę, że odpowiedź udzielona na pytanie pierwsze nie przynosi takiego potwierdzenia, nie jest konieczne udzielenie odpowiedzi na pytanie drugie.

W przedmiocie kosztów

- ³⁹ Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Wykładni art. 54 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. zawartego między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, podpisanej w dniu 19 czerwca 1990 r. w Schengen należy dokonywać w następujący sposób:

- decydujące kryterium dla celów zastosowania tego przepisu stanowi kryterium tożsamości zdarzenia, rozumiane jako istnienie całości, na którą składają się nierozdzielnie ze sobą związane zachowania, niezależnie od kwalifikacji prawnej tych zachowań lub chronionego interesu prawnego;
- różne czyny polegające, w szczególności, z jednej strony na przyjęciu w jednym z umawiających się państw środków pieniężnych pochodzących z handlu środkami odurzającymi, a z drugiej strony na upłynnieniu w punktach wymiany walut znajdujących się na terytorium innego umawiającego się państwa środków pieniężnych pochodzących również z takiego handlu, nie mogą być uważane za „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen jedynie na tej podstawie, że właściwy sąd krajowy stwierdzi, że czyny te są powiązane tym samym zamiarem przestępnym;
- do właściwego sądu krajowego należy ustalenie, czy stopień tożsamości i powiązania wszystkich okoliczności faktycznych, które podlegają porównaniu, pozwala — w świetle wskazanego decydującego kryterium — na stwierdzenie, że chodzi o „ten sam czyn” w rozumieniu art. 54 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen.

Podpisy